

۲۱۵۰۸۶۱

خاطرات یک سفیر

تجربه دیپلماسی تجاری ایران

در کشورهای لهستان، تایلند و قزاقستان

به کوشش

دکتر فرشته خلیلی پالندی

www.ketab.ir

سرشناسه: مهمان پرست، رامین، ۱۳۳۹ - / عنوان و نام پدیدآور: خاطرات یک سفیر: تجربه دیپلماسی تجاری ایران در کشورهای لهستان، تایلند و قزاقستان / به کوشش خلیلی‌پالندی. / مشخصات نشر: تهران: شرکت چاپ و نشر بازرگانی، ۱۳۹۹. / مشخصات ظاهری: ۱۹۸ ص. / شابک: ۹۶۴-۹۷۸-۴۶۸۸۶۹-۰ / وضعیت فهرست نویسی: فیبا / عنوان دیگر: تجربه دیپلماسی تجاری ایران در کشورهای لهستان، تایلند و قزاقستان. / موضوع: مهمان پرست، رامین، ۱۳۳۹ - -- خاطرات / موضوع: دیپلمات‌ها -- ایران -- خاطرات / Diaries -- Iran -- Diplomats / موضوع: سیاستمداران ایرانی -- قرن ۱۴ - -- خاطرات / Politicians, Iranian* -- 20th century -- Diaries / موضوع: سفیران ایرانی -- لهستان -- خاطرات / Ambassadors, Iranian* -- Poland -- Diaries / موضوع: سفیران ایرانی -- تایلند -- خاطرات / Diaries -- Thailand -- Iranian -- Ambassadors, Iranian / موضوع: سفیران ایرانی -- قزاقستان -- خاطرات / Diaries -- Kazakhstan -- Iranian -- Ambassadors, Iranian / شناسه افزوده: خلیلی پالندی، فرشته، ۱۳۶۷-، گردآورنده / رده بندی کنگره، ۱۶۷ DSR / رده بندی دیویی: ۹۲۰۸۲۴/۹۵۵ / شماره کتابشناسی ملی: ۷۳۵۰۴۰۴ / وضعیت رکورد: فیبا

شرکت چاپ و نشر بازرگانی
رونه با نور - اطلاعات و پژوهش‌های بازرگانی

خاطرات یک سفیر تجربه دیپلماسی تجاری ایران

در کشورهای لهستان، تایلند و قزاقستان
بیکوشن: دکتر فرشته خلیلی پالندی

صفحه‌آرا و طراح جلد: باقلا دارابی

چاپ اول: پاییز ۱۳۹۹

تیراژ: ۳۰۰ نسخه قیمت: ۵۴۰۰۰ تومان

شابک: ۹۶۴-۹۷۸-۴۶۸-۸۶۹-۰

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: شرکت چاپ و نشر بازرگانی

«کلیه حقوق محفوظ و مخصوص شرکت چاپ و نشر بازرگانی است.»

نشانی: تهران، خیابان کارگر شمالی، بالاتراز بلوار کشاورز، نبش

کوچه همدان، ۱۲۰۴ توزیع و پخش: ۶۶۹۳۹۳۲۹ - ۰۲۱

فروشگاه مرکزی: ۰۲۱-۶۶۴۲۵۱۱۸

واحد نشر مکتوب: ۰۲۱-۶۶۴۳۹۲۰۶

واحد نشر الکترونیک: ۰۲۱-۶۶۴۳۹۲۰۲

WWW.DIGITAL.CPPC.IR

فروشگاه‌های اینترنتی

WWW.CPPC.IR / WWW.1CPPC.COM

پیشگفتار

منت خدای را بر نعمت هایش، بدان گونه که شایسته ربوبیت اوست؛ سپاسی آن چنان که اگر بر آیینی که برندگان ستایشگرا و فرض شده، انجام گردد، شکر نامیده می شود. حکایتی که علل مزید نعمت و فزونی برکت باشد و بنی آدم را هر آن موج متلاطم روزگار و لجاجت بمان در امان دارد. لذا هر کس که از کرمش، مسجود جهانی است، در ساحت خداوندی اش گردن نهد و خویش را در پیشگاه عزتش ناچیز شمارد و در برابر کبریا و عظمتش فروتن شود، پس هر شکر و ستایش و هر وجود، مختص خدایی است که هر ذات، مختص اوست که به لمس ذاتش هر اندکی افزون شود و هر پراکندگی به پیوستگی و یگانگی انجامد. پس از بهر حال، اندیشه ای خطبه کند و قلمی به عقد کاغذی در رود تا واژه ها چونان نطفه ای زاده شوند و هر واژه را رهگذری خواند، امید است آن را به پیوند جوهره ای بندد تا امری خلق شود. این افتخار من شود تا برگی که از چشمان تان می گذرد، روزی مایه رویش اندیشه ای نو و کاری کارآمد در شما گردد.

تحولات عصر جهانی شدن، گستردگی وابستگی متقابل کشورها، افزایش گرایش کشورها به سیاست های اقتصاد باز، افزایش آگاهی و اطلاعات همراه با افزایش توجه و تمایل مردم و کشورها به رفاه اقتصادی باعث شده تا اهداف و منافع تجاری و اقتصادی اهمیت و برجستگی بیشتری برای کشورها و سیاست خارجی آن ها بیابد که این امر اهمیت دیپلماسی اقتصادی یا تجاری را آشکار می کند. دیپلماسی، کلیه روش ها، رویه ها و عملکردهایی است که سیاست خارجی یک کشور را به

اهدافش می‌رساند. به فعالیت‌های نمایندگان دیپلماتیک کشورها برای توسعه تجارت بین کشور خود و سایر کشورها دیپلماسی تجاری گفته می‌شود. به عبارت دیگر، به فرایند مواجهه با دنیای خارج برای به دست آوردن بیشترین منافع در کلیه حوزه‌های فعالیت از جمله تجارت، سرمایه‌گذاری و سایر اشکال مبادلات اقتصادی در زمینه‌های برخورداری از مزیت نسبی در سطوح دوجانبه، منطقه‌ای و چندجانبه. دیپلماسی تجاری گفته می‌شود. هرچه کشورها توسعه یافته‌تر شده و بیشترین سمت اقتصاد گرایش می‌یابند، اهمیت و استقلال حوزه دیپلماسی نیز بیشتر می‌شود.

با پیدایش «دولت - کشور»، نهاد حقوقی سفارت و روابط دیپلماتیک جایگاه خاصی یافته است. نقش سفارت و هیأت نمایندگی سیاسی کشورها در روشننگری مسائل میان کشورها، کاهش تنش‌ها و مناقشات بین‌المللی، تأمین صلح و امنیت منطقه و جهان و توسعه روابط دوستانه بین‌المللی قابل انکار و اغماض نیست. بنابراین در حوزه مطالعات و مباحث بین‌المللی، بحث سفیر و سفارت جایگاه ویژه‌ای را به خود اختصاص داده است.

سفارت در لغت به معنای روشننگری و از بین بردن ابهامات است. سفیر، مأمور دولتی است با امتیازات عالی که برای انجام امور بین‌المللی یک دولت نزد دولت دیگر تعیین می‌شود. به طور کلی در حقوق بین‌الملل عنوان سفیر به کسی اطلاق می‌شود که ریاست هیأت دیپلمات‌ها را در خارج از کشور برعهده دارد و محل استقرار سفیر و همکاران اعزامی، سفارت نام دارد. سفیران در مدت مأموریت و حضورشان تجلی قدرت، نماد، استقلال، الگوی حاکمیت ملی و در یک کلام نماینده کشور فرستنده به شمار می‌روند.

کتابی که در حال مطالعه آن هستید، خاطرات یک سفیر، تجربه دیپلماسی تجاری سفیر جمهوری اسلامی ایران در کشورهای لهستان، تایلند و قزاقستان را بازگو می‌کند. هدف از نگارش این کتاب، توجه به اهمیت و نقش قدرت کشورها در مناسبات و روابط بین‌الملل، توانایی آن‌ها در برقراری تعامل و دستیابی به اهداف

است. سفیر یکی از ارکان تجلی قدرت و مظاهر کشورها در سطح مناسبات بین الملل به شمار می رود. سفیری که با علم، درایت، رعایت اصول و مقررات، توانمندی در اصول مذاکره و تبدیل تهدیدات به فرصت های قابل دستیابی در هر زمان، بتواند به عنوان رابط و عاملی ارزشمند در روابط خارجی بین کشور خود و کشور میزبان به ایفای نقش بپردازد. از این رو این نوشته در نظر دارد نقش دیپلماسی تجاری سفیر را تشریح کند. به همین منظور این کتاب در ۳ فصل متفاوت، خاطرات دیپلماسی تجاری رامین مهمان پرست را در کشورهای لهستان، تایلند و قزاقستان بیان می دارد.

رامین مهمان پرست در سال ۱۳۳۹ در شهر تهران متولد شد. در سال ۱۳۶۶ با ورود به وزارت امور خارجه فعالیت خود را آغاز کرد و در سال های متوالی و متفاوت با سمت های دیگری در بدنه نظام جمهوری اسلامی ایران مشغول به خدمت بوده است که از جمله آن می توان به رئیس اداره امور فرهنگی کشورهای عربی و آفریقایی (۱۳۶۹-۱۳۶۶)، معاون مدیر کل هماهنگی های فرهنگی (۱۳۷۳-۱۳۷۰)، مدیرکل هماهنگی های فرهنگی (۱۳۷۵-۱۳۷۳)، نماینده وزیر امور خارجه در امور مدارس خارج از کشور (۱۳۸۱-۱۳۷۹)، رئیس مرکز دیپلماسی عمومی و رسانه ای وزارت امور خارجه (۱۳۹۲-۱۳۹۰)، سخنگوی وزارت امور خارجه (۱۳۹۲-۱۳۸۸)، مشاور وزیر امور خارجه (۱۳۹۳-۱۳۹۲) و دستیار قائم مقام وزیر امور خارجه (۱۳۹۷ تاکنون) اشاره کرد. ماموریت سفارت وی در کشورهای لهستان، تایلند و قزاقستان به این صورت است که در سال های ۱۳۷۵ تا ۱۳۷۹ سفیر جمهوری اسلامی ایران در تایلند، میانمار و لائوس، ۱۳۸۳ تا ۱۳۸۸ سفیر جمهوری اسلامی ایران در قزاقستان و ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۷ سفیر جمهوری اسلامی ایران در لهستان و لیتوانی بوده است. با توجه به این نکته که کتاب حاضر متناسب با تاریخ زمان ماموریت ایشان تدوین و نگارش نشده است، فصل اول را با لهستان شروع می کنیم. زیرا ماموریت در این کشور جدیدتر بوده و این که لهستان یک کشور اروپایی است که با برجام درگیر بوده، موانع و راهکارهایی دارد که اهمیت شروع بحث با این کشور را دوچندان می کند. از طرفی در برخی از

زمینه‌ها با کشورهای دیگر مثل تایلند و قزاقستان مشترک است. اما آن کشورها نیز ویژگی‌هایی دارند که نیاز است به صورت تخصصی‌تر مورد بحث و بررسی قرار گیرند. بنابراین فصل اول این کتاب با خاطرات دیپلماسی تجاری لهستان آغاز می‌شود و در ادامه، کشور تایلند و در نهایت کشور قزاقستان بیان و تشریح می‌شود.

امید است که این اثر مورد توجه مدیران، تاجران، دانشگاهیان، فعالان حوزه‌های مختلف کسب و کار و تمامی عزیزان و فعالان در حوزه روابط بین‌الملل قرار گیرد و مطالعه آن بتواند راهنما و راهگشای کسب اهداف و بهبود فعالیت‌های دانشی و کاری آنها باشد. در تدوین و کوشش این اثر دقت کافی اعمال شده و تمام تلاش خود را در جهت حفظ امانت و اصالت آن مبذول داشته‌ام؛ هرچند ادعا نمی‌کنم که این کتاب بدون اشکال است. پیشاپیش از انتقادات سازنده و راهنمایی‌ها سپاسگزاری می‌کنم. در خاتمه لازم می‌دانم از مدیریت دکتر حسن پور و تمامی همکاران پرتلاش و متعهد شرکت چاپ و نشر بارگانی که امکان چاپ و انتشار این کتاب را فراهم کرده‌اند، صمیمانه تشکر کنم.

فرشته خلیلی پالندی

تابستان ۱۳۹۹